

רוּת אִמְרָה, (רות ג) וּפְרֹשֶׁת כְּנַפֶּיךָ עַל אִמְתְּךָ, בְּגִין לְאִזְדוּגָא בְּהֵדִיָּה דְצִדִיק, לְמַעַבְד תּוֹלְדִין, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פְּרִישׁ גְּדַפּוּי עַל בְּרַנְשׁ, בְּגִין לְאַפְשָׁא בְּעֵלְמָא. לְמַאן דְּלֹא בְּעֵי לְמַעַבְד תּוֹלְדִין, בְּגַפּוּ יבֵּא, בְּגַפּוּ דֵּה־הוּא בִישׁ, דְּאִיהוּ אֲזִיל עֲרִירִי, כְּחֻיָּא דָּא, דְּאֲזִיל יַחֲדָאִי. בְּגַפּוּ יֵצֵא, כְּמָה דְּאַתְמַר (הַשְּׁמָא) אִיהוּ דְּלֹא אֲשַׁתְּדַל לְמַעַבְד תּוֹלְדִין, הָא אֲתַמַּר כָּל מַה דְּאַצְטְרִיף. (ס"א תא חזי, דאית לאהדרא סבא, במלין קדמאין).

רוּת אִמְרָה, (רות ג) וּפְרֹשֶׁת כְּנַפֶּיךָ עַל אִמְתְּךָ, בְּגִין לְאִזְדוּגָא עִם הַצִּדִיק, לְעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פּוֹרֵס כְּפָנָיו עַל בֶּן אָדָם כְּדִי לְהַתְּרִיבוֹת בְּעוֹלָם, וּמִי שְׁלֹא רוֹצֵה לְעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת, בְּגַפּוּ יבֵּא - בְּגַפּוּ שֶׁל אוֹתוֹ רַע, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ עֲרִירִי כְּנֶחֱשׁ הִזָּה שֶׁהוֹלֵךְ יַחֲדָאִי. בְּגַפּוּ יֵצֵא - כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר, הוּא שְׁלֹא הַשְּׁתַדֵּל לְעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת, הָרִי נִתְבָּאָר כָּל מַה שְּׁצִרְיָה. (כא וראה שיש לחזר וכן בדברים הראשונים).

רִיב דְּעַבְד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא אֲתַמַּר, רִיב: דְּכַתִּיב, (מִיכָה ו) קוּם רִיב אֶת הַהָרִים. מָאִי אִיהוּ. אֲלֵא, אֵינּוֹן טוּרִין דְּלִתְתָּא. אֲמַאי רִיב דָּא. בְּגִין דְּבָהוּ תְלִיא, כָּל חוּבָא דְּעַבְדִין יִשְׂרָאֵל, לְגַבֵּי אַבוּהוֹן דְּבִשְׂמִיא. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל הוּוּ יִדְעִין שְׁמוּשָׁא דְּכָל מְלֹאכִין עֲלָאִין דְּבִשְׂמִיא, וְלֹא אָנִיס לְהוּ, אֲפִילוּ שְׂמָא דְּחַד מְנַיְיָהוּ, וְכָל שְׁמוּשָׁא דְּלְהוּן.

הַרִיב שְׁעוֹשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִי נֶאֱמַר, רִיב - שְׁפָתוֹב (מִיכָה ו) קוּם רִיב אֶת הַהָרִים. מִי הֵם? אֲלֵא אוֹתָם הָרִים שְׁלֵמְטָה. לְמַה הַרִיב הִזָּה? מִשׁוּם שְׂבָהֶם תְּלוּיִים כָּל הַחֻטָּאִים שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׂבִשְׂמִים. מַה הַטַּעַם? כִּי יִשְׂרָאֵל הָיוּ יוֹדְעִים שְׁמוּשׁ שֶׁל כָּל הַמְּלָאכִים הַעֲלִיּוֹנִים שְׂבִשְׂמִים, וְלֹא נֶעְלַם מֵהֶם אֲפִלוּ שְׁמוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶם, וְכָל הַשְּׁמוּשׁ שֶׁלָּהֶם.

וּבַתְרִין סְטְרִין הוּוּ טַעְאֵן אַבְתְּרִיָּהוּ. חַד, דְּהוּוּ יִדְעִין לְאַמְשָׁבָא חִילָא דְּלְהוּן, דְּכַכְבִּיא וּמְזִלִי בְּאַרְעָא. וְחַד, דְּהוּוּ יִדְעִי לְאוּמָאָה לוּן, בְּכָל מַה דְּאַצְטְרִיכוּ. וְעַל דָּא בְּעָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד בְּהוּ רִיב וְדִינָא. וְכִיּוֹן דְּבָהוּן לְהוּי רִיב וְדִינָא, כָּל שְׁלִשׁוּלָא נִפְל דְּהָא לָא יְהוּי בִּיהַ תּוֹעֲלִתָא. וּבְגִין כְּךָ, קוּם רִיב וְגו'.

וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת קוּלְךָ. (דף קי"ב ע"ב) מָאֵן גְּבָעוֹת אֲלִין אֵינּוֹן אִמְהוֹת, דְּרִגִין דְּאַקְרוּן (תהלים מה) בְּתוֹלוֹת אַחְרֵיהָ וְגו', וּבְגִין כְּךָ וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת קוּלְךָ. דְּהָכִי הוּוּ עַבְדֵי יִשְׂרָאֵל, עַד דְּאַשְׁתַּפּוּ בְּדְרִגִין תְּתַאִין.

וּבִשְׁנֵי צְדָדִים הָיוּ טוֹעִים אַחְרֵיהֶם. אֶחָד - שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים לְמַשֵּׁךְ אֶת כַּחַם שֶׁל הַכּוֹכָבִים וְהַמְּזוֹלוֹת לְאַרְץ. וְאֶחָד - שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים אִיךָ לְהַשְׁבִּיעַם בְּכָל מַה שְּׁהִצְטְרָכוּ, וְלִכְן רָצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעֲשׂוֹת בָּהֶם רִיב וְדִין. וְכִיּוֹן שְׂבָהֶם יִהְיֶה רִיב וְדִין, כָּל הַשְּׁלִשְׁלַת נּוֹפְלַת, שֶׁהָרִי לֹא תִהְיֶה בּוֹ תּוֹעֲלַת, וּמִשׁוּם כְּךָ קוּם רִיב וְגו'. וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת קוּלְךָ, מִי הַגְּבָעוֹת? אֲלֵה הֵן הָאִמְהוֹת, הַדְּרָגוֹת שֶׁנִּקְרְאוֹת בְּתוֹלוֹת אַחְרֵיהָ וְגו', וּמִשׁוּם כְּךָ וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת קוּלְךָ. שְׂכָף הָיוּ עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁהַשְּׁתַּפּוּ בְּדְרָגוֹת תְּחַתּוֹנוֹת.

תֵּא חֲזִי, דְּאִית לְאַהֲדְרָא סְבָא, בְּמִלִין קְדָמָאִין, דְּהָכִי הוּוּ עַבְדֵי יִשְׂרָאֵל, עַד דְּאַשְׁתַּפּוּ בְּדְרִגִין תְּתַאִין יְרֵךְ דְּקָא אֲמָרֵן, סְגִי אֲתַקִּיפוּ עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁהַשְּׁתַּפּוּ בְּדְרָגוֹת תְּחַתּוֹנוֹת. הִנְרֵךְ שְׂאֲמָרְנוּ, הִרְבָּה הִתְקִיפוּ אֶת יִשְׂרָאֵל

בֵּא וְרָאָה שִׁישׁ לְחֹזֵר, וְזָקֵן, לְדַבְּרִים רֵאשׁוֹנִים, שְׂכָף הָיוּ עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁהַשְּׁתַּפּוּ אֶת יִשְׂרָאֵל